

UIT DE INHOUD

NIEUW FLENTROP-ORGEL IN OSNABRÜCK 06

Dick Sanderman toog naar Osnabrück voor een reportage over het orgel dat Flentrop vorig jaar opleverde in de St. Johann.

LICHT OP HERMAN ROELSTRAETE 14

Honderd jaar geleden werd de Belgische organist en componist Herman Roelstraete geboren. Dirk Blockeel, organist te Kortrijk, gaat nader in op het leven en werk van zijn landgenoot. De muziekbijlage is ook van Herman Roelstraete.

HISTORISCH SAMENSPEL VANUIT TROMBONISTISCH PERSPECTIEF 24

De trombonist Matthijs van der Moolen schrijft over de invloed van stemming en toonhoogte op samenspel van het orgel met andere instrumenten.

ADVENT- EN KERSTKORALEN VAN J.S. BACH 27

De *Kirnberger-Sammlung* bevat acht koraalbewerkingen voor de advent- en kersttijd van Johann Sebastian Bach. Lourens Stuifbergen voorziet ze van een korte analyse.

EN VERDER

Actueel	02
Verslag SGO-concours	05
Bach-project DeJongDeJong voltooid	10
Verschuieren-orgel Hasselsweiler	12
Van Vulpen in drievoud	18
Muziekbijlage	19
Flaes & Brünjes nader beschouwd (2)	30
Boekbespreking	34
Cd's	35
Bladmuziek	36
Wegwijzers	38

In onze volgende nummers onder meer

- Interviews met Maarten Wilmlink en Frits Zwart
- Restauratie Strümpf-orgel Arnhem voltooid
 - Nieuwe biografie van Jan Zwart

Foto omslag

Het Flentrop-orgel in de St. Johann te Osnabrück (D).
© Dick Sanderman

06

14

24

27

Nieuwsberichten voor het eerste nummer van 2026 (januari/februari) moeten uiterlijk 30 november 2025 binnen zijn bij de eindredactie (zie colofon). De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud en behoudt zich het recht voor om berichtente redigeren of niet op te nemen.

Maarten Wilmink benoemd in Haarlem

Maarten Wilmink (24) is benoemd tot organist-titularis van de Kathedrale Basiliek Sint-Bavo in Haarlem. Per 1 januari 2026 volgt hij Ton van Eck op, die deze functie sinds 1999 bekleedt. Uit zestien sollicitaties werden vijf kandidaten geselecteerd voor een auditie. De jury bestond uit de organisten Mark Heerink, Petra Veenswijk, Marcel Verheggen, Evan Bogerd en Willeke Smits, en de dirigent van het Kathedrale Koor Haarlem, Rick Muselaers. Het proefspel omvatte een programma van veertig minuten met twee werken uit de orgelliteratuur en

een improvisatie over een gregoriaans thema op het Willibrordusorgel. Aansluitend volgde een liturgisch gedeelte op het Bavo-orgel met samenzang, een antwoordpsalm en begeleiding en improvisatie bij het gregoriaans.

Maarten Wilmink studeerde orgel en kerkmuziek aan Codarts te Rotterdam. Zowel zijn bachelor- als zijn masterexamen orgel sloot hij af met de hoogste onderscheiding. Momenteel studeert hij bij Vincent Dubois (Notre-Dame Parijs) voor het Konzertexamen Orgel in Saarbrücken.

Albèrt Driessen benoemd in Scheveningen

Albèrt Driessen (23) is per 1 september 2025 benoemd tot cantor-organist van de Nieuwe Badkapel in Den Haag-Scheveningen. In die hoedanigheid is hij de vaste bespeler van het drieklaviers Van Dam-orgel uit 1926.

Albèrt Driessen studeerde orgel aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag, waar Jos van der Kooy zijn hoofdvakdocent was. Hij sloot zijn bacheloropleiding in juni af met het cijfer 10 voor het eindexamenrecital. Naast zijn conservatoriumopleiding studeert hij Rechtsgeleerdheid aan de Universiteit Leiden.

Driessen behaalde op diverse orgelconcoursen prijzen, waaronder dit jaar de eerste prijs en de publieksprijs in de conservatoriumcategorie van het Duyschot Concours.

Pim van de Beek

Nieuw orgelradioprogramma

Sinds begin oktober zendt de Reformatorische Omroep (RO) op de vrijdagavond om 19.30 uur het nieuwe radioprogramma *OrgelLink* uit. Naast orgelmuziek en orgelnieuws is er iedere aflevering een gesprek met een Nederlandse musicus te horen.

De vaste presentator is organist Arjan Breukhoven.

De uitzendingen zijn te beluisteren via reformatorischeomroep.nl en de RO-app en als podcast via arjanbreukhoven.nl.

Nieuw Flentrop-orgel in Osnabrück

Eind vorig jaar vond in Osnabrück de inwijding plaats van het nieuwe Flentrop-orgel in de Pfarrkirche Sankt Johann, een van de vroegste gotische hallenkerken van Duitsland. Dick Sanderman toog voor een reportage naar de Nedersaksische Hanzestad.

Tekst & fotografie: Dick Sanderman

Naast de Dom, de St. Katharinen en de St. Marien is de voormalige stiftskerk St. Johann de vierde middeleeuwse kerk in de binnenstad van Osnabrück. Het gebouw wordt intensief gebruikt: er zijn tien diensten per week, er worden regelmatig concerten gehouden, er zijn rondleidingen voor scholen. Kerkmusicus Christian Joppich heeft er een fulltime job aan. De orgelgeschiedenis van de kerk begint in 1448: dan wordt in de archiefstukken voor het eerst de aanwezigheid van een orgel vermeld. Later had de kerk er zelfs meerdere. In 1592 vernieuwde Jorrien Slegel het orgel aan de westkant. Orgel-

maker Eberhard Berner kreeg in 1784 opdracht om een nieuw instrument te bouwen met 30 stemmen op twee manualen en pedaal; de oplevering was in 1787. Tien registers en vier balgen uit het Slegel-orgel werden door Berner hergebruikt. Een ingrijpende wijziging vond plaats in 1885, toen de orgelbouwer Carl Haupt uit het nabijgelegen Ostercappeln de dispositie aanpaste aan de smaak van die tijd. In de twintigste eeuw kreeg de kerk tot twee maal toe een nieuw orgel, eerst door Breil (1952) en vervolgens door Kreienbrink (1978). In beide gevallen werd daarbij een aanzienlijke hoeveelheid oud pijpwerk opnieuw gebruikt. Na de kerk-

restauratie van 1996-1997 kreeg het Kreienbrink-orgel een nieuwe kas.

Nadat besloten was dat St. Johann een nieuw orgel zou krijgen, met het pijpwerk uit 1787 en eerder als uitgangspunt, kon de firma Kreienbrink haar orgel uit 1978 terugkopen, vanzelfsprekend zónder het historische materiaal. Dit instrument vond uiteindelijk een nieuwe bestemming in Brazilië, en wel in de Basílica de Nossa Senhora do Rosário in het stadje Caieiras. In december 2021 kreeg de firma Flentrop de opdracht om een nieuw orgel voor de St. Johann te bouwen. Het bestek uit 1784 diende als basis voor de dispositie; aan die

Tien cd's, één boek Bach-project voltooid

Medio november presenteerden Euwe en Sybolt de Jong in de Groningse Martinikerk het sluitstuk van hun Bach-cantateproject: cd nummer 10 plus het boek *Vier handen, één brein*. Een maand eerder spraken we de gebroeders op dezelfde locatie.

Tekst: Joost van Beek

De broers worden vaak in één adem genoemd, maar het allereerste gezamenlijke optreden van Euwe (*1956) en Sybolt (*1961) was pas in 1984 en kwam ook nog eens min of meer toevallig tot stand. Sybolt: “We waren uitgenodigd om allebei een soloprogramma te spelen in de Marturiakerk in Assen. Het leek ons leuk om, als we er dan toch samen waren, ook iets gezamenlijk te doen. Ik heb voor die gelegenheid een renaissancedans bewerkt voor orgel vierhandig.” Van het een kwam het ander, tot 1990 gaven de broers vijftien duoconcerten. Euwe: “Het repertoire voor orgel vierhandig was en is relatief klein. In een poging daaraan iets toe te voegen, benaderden we in 1987 Jan Welmers met de vraag of hij een minimalwerk wilde componeren voor orgel vierhandig. Helaas was het bijbehorende prijskaartje voor ons niet haalbaar. Daarop kwam Piet Rippen in beeld. Hij was organist van de kerk in Coevorden waar onze vader predikant was. Piet heeft toen voor ons de *Suite Groningen Historiae* geschreven, die we in 1988 in Farmsum op cd hebben gezet, samen met een fantasie van Josef Labor, een koraalbewerking van Christian Höpner en mijn eigen compositie *Merck toch hoe sterck*.”

Lauwe ontvangst

In 1990 stopten de duo-optredens omdat allebei de broers te druk waren met andere werkzaamheden, om vijftien jaar later de draad weer op te pakken met Bach. Sybolt:

“Op een dag zat ik te luisteren naar Bachs cantate 174. Bij de sinfonia dacht ik: hé, dit zouden we best vierhandig op orgel kunnen spelen.” Euwe: “Toen hij mij zijn arrangement liet horen, was ik er snel klaar mee, ik vond het helemaal niets.”

Sybolt gaf niet op en maakte van het koraal uit cantate 51 een triosonate aangevuld met een cantus firmus. Euwe: “Daar was ik wél enthousiast over!” In totaal arrangeerde Sybolt in die periode elf cantatedelen. Sybolt: “Een aantal daarvan hebben we vervolgens in de Grote Kerk in Emmen tijdens een concert uitgevoerd. Dat leverde zulke positieve reacties op, dat we besloten een cd-opname te laten maken door Jack Westra, een vriend en studiegenoot van me. Puur voor ons eigen plezier.”

De keus viel op het Hinsz-orgel in de Martinikerk in de Bolsward, waar de broers al eens voor de serie *Literata* van Willem van Twillert opnamen hadden gemaakt, iets wat hen goed was bevallen. De ontvangst van de cd in de pers was, mild geformuleerd, aan de lauwe kant. Verschillende media, waaronder ook dit blad, wilden er geen aandacht aan besteden en stuurden de cd zelfs terug. Euwe: “Eigenlijk is de recensie van Hans Fidom op *Orgelnieuws* voor ons de katalysator geweest om met het project door te gaan. Hij had een aantal, terechte, kritiekpunten, maar hij zag ook de kansrijkheid van ons project. Het was een gebied dat nog volledig onontgonnen was.” Sybolt: “Vanaf dat moment zijn we het project serieuzer gaan aanpakken, onder andere door Jelle Stellingwerf als

Marieke Kijk in de Vegte

Sybolt (links) en Euwe de Jong in de Martinikerk in Groningen.

Een Vlaamse reus

Licht op Herman Roelstraete

Dit jaar wordt zowel de honderdste geboortedag als de veertigste sterfdag van de Belgische organist-componist-docent Herman Roelstraete herdacht. Dirk Blockeel, organist van de Sint-Maartenskerk te Kortrijk, geeft een beknopte levens- en werkbeschrijving.

Tekst: Dirk Blockeel

Fotografie: Studiecentrum voor Vlaamse Muziek

Herman Roelstraete werd op 20 oktober 1925 in Lauwe bij Kortrijk geboren. In 1939 belandde hij – net als tien jaar later Chris Dubois (*1934) – in de Torhoutse kosterschool waar de liefde voor het orgel, het gregoriaans en de Vlaamse zaak in hem ontbrandde, drie elementen van blijvende betekenis voor de rest van zijn leven. Van 1942 tot 1946 studeerde hij met als orgelleraar Flor Peeters (1903-1986) aan het Interdiocesaan Hoger Instituut voor kerkelijke muziek in Mechelen, de voorloper van het latere in Leuven gevestigde Lemmens-instituut (thans LUCA School of Arts genaamd). Aan het Brussels conservatorium volgden studies zang, contrapunt en orgel (Paul de Maleingreau, 1887-1956). In 1975 bekwaamde hij zich bij de Oostenrijks-Hongaarse Mátyás Seiber (1905-1960) in de dodecafonie. Enkele verblijven in de abdij van Solesmes verdiepten zijn kennis van het gregoriaans. Zijn hele leven bleef Roelstraete gedreven zoeken en studeren. Als vijftienvintigjarige werd hij in 1950 directeur van de Vrije Muziekacademie in Izegem. In die functie riep hij nevenafdelingen in het leven, richtte nieuwe cursussen in, stond zelf borg voor enkele leergangen en stichtte een concertvereniging. Naast intense betrokkenheid bij het koorleven vormde het orgel het speerpunt van zijn druk gevulde leven. Op vrije zondagmiddagen deed hij niets liever dan eropuit trekken om allerlei instrumenten verkennend en improviserend te laten

klinken. Gegevens van maar liefst 270 bespeelde en onderzochte orgels (toestand, dispositie, geschiedenis, orgelbouwer) bracht hij onder in een register. Het jaar 1970 betekende een keerpunt in zijn leven. Gezondheidsproblemen hadden in de daaropvolgende jaren impact op leven en werk. Verstillingsproblemen traden in en in zijn composities waren thema's als avond of dood nooit ver weg.

De vereniging Musica Flandrorum, opgericht in 1978, mag als bekroning van zijn levenswerk gelden. De organisatie stond in het teken van de herwaardering van vergeten Vlaams muzikaal erfgoed, onder andere dat van François Krafft (1729-1795). Een kamerkoor, de in Vichte gevestigde muziekdrukkerij van wijlen organist-koster-drukker Jozef Vanoverbeke (1935-2018) en een afdeling die zich toelegde op de bestudering van vergeten composities vormden er de drie fundamenteën van. De band met het West-Vlaamse Vichte, deelgemeente van Anzegem, was hecht voor Roelstraete. In de Oude Kerk werd gerepeteerd en geconcentreerd. In het grafmonument bij die kerk vond de veelzijdige componist een rustplaats.

Om een scherper beeld te krijgen leek het me een goed idee om mijn licht op te steken bij mensen die Herman Roelstraete goed gekend hebben en die hij in hun muzikale levensloop op beslissende wijze heeft gesteund en gestimuleerd. Van jong

naar wat ouder geef ik geparafraseerd weer wat dit viertal mij vertelde.

Rudi Tas

Rudi Tas (*1957), organist-koorleider-componist, was een van de naaste medewerkers van Roelstraete. "Herman dirigeerde het Kortrijks Gemend Koor, een oratoriumkoor met meer dan 100 zangers, van 1969 tot 1980. In 1979, genoodzaakt om het na twee hartinfarcten wat rustiger aan te doen, zocht hij een opvolger. In september 1980 nam ik die functie over. Herman bleef actief als pianist/organist en bepaalde mee het te volgen parcours. In de aanloop naar het derde concertseizoen ontstond verdeeldheid tussen het koorbestuur en Roelstraete. Hermans lovenswaardige streven om onbekende muziek uit het Vlaamse patrimonium te programmeren werd ter discussie gesteld en leidde uiteindelijk tot een splitsing van het koor. Met het toen opgerichte Ars Vocalis Kortrijk ging ik verder op de door Herman ingeslagen weg. Op zaterdag 30 maart 1985 vond een huldeconcert plaats in het kader van 300 jaar Bach. Herman verzorgde de continuopartij en voerde enkele orgelkoralen van Bach uit. Omdat hij tijdens één van die orgelsoli niet lekker werd, verlengde men de pauze wat om hem te laten bekomen. Na de pauze voorzag hij de cantate 'Wie schön leuchtet der Morgenstern' (BWV 1) van schitterend continuospel. Anderhalve dag later, aan het begin van de Goede Week, overleed hij

Historisch samenspel met het orgel vanuit trombonistisch perspectief

Afgelopen voorjaar werd in de Grote Kerk te Zwolle het gerestaureerde Rugwerk van het Schnitger-orgel opgeleverd. De gekozen – voorlopige – stemming deed en doet in orgelland het nodige stof opwaaien. Een van de gehoorde bezwaren is dat het met een orgel in middentoonstemming en ook nog eens een andere toonhoogte niet meer mogelijk is om samen te spelen met andere instrumenten. Matthijs van der Moolen, trombonist van het Castello Consort en PhD-student aan de HfM Freiburg i.s.m. de Schola Cantorum Basiliensis, reageert op deze stelling.

Tekst: Matthijs van der Moolen

In de Nederlandse orgelwereld wordt regelmatig fel gediscussieerd over wat de juiste stemming van (historische) orgels zou moeten zijn. Bijvoorbeeld of we deze bij een restauratie in de moderne standaard van ongeveer $a^1 = 440$ Hz in gelijkzwevende temperatuur moeten zetten, of juist moeten terugbrengen naar de originele staat. Een belangrijk argument dat we vaak horen als voordeel voor de ‘modernisering’ van een stemming is dat dit het eenvoudiger zou maken om met andere instrumenten samen te spelen. In dit artikel zal ik proberen om deze discussie van enige historische context te voorzien. Niet vanuit het perspectief van de organist, maar juist vanuit het perspectief van een instrumentalist uit de ‘oude muziek’, die zelf vaak met historische orgels samen speelt.

Traditie

Wie wel eens kerken in Duitsland, Italië of in andere landen met een rijke traditie van instrumentale muziek heeft bezocht, is het misschien opgevallen: de orgelbalkons zijn daar vaak veel groter dan in Nederland. In Duitsland strekken de balkons zich vaak breed uit over meerdere muren van de kerk, soms zelfs over meerdere lagen boven elkaar. En in Italië zien we vaak twee balkons recht tegenover elkaar. Vaak heeft één van die balkons een orgel, soms hebben ze er allebei een, en soms hebben ze er allebei geen. Bovendien zijn de balustrades van zulke balkons vaak laag. Daardoor is het eenvoudig om een instrument als een viool, zink of trombone over de rand te houden tijdens het spelen. Dit zien we veel op schilderijen uit de zeventiende eeuw, maar heeft ook een akoestische reden: als de instrumenten achter de balustrade spelen dan bereikt de articulatie de luisteraar beneden in de kerk niet. De hoogste frequenties en boventonen (verantwoordelijk voor articulatie en definitie) worden snel diffuus bij teveel reflecties, en hebben veel baat bij een directe verbinding tussen de speler en de ruimte.

Kortom, de (orgel)balkons zijn in veel plaatsen duidelijk ingericht op samenspel tussen orgel, instrumenten en zangstemmen. Als historisch trombonist werk ik veel op zulke locaties, en ik kan uit ervaring bevestigen hoe comfortabel het samenspel vanuit zulke posities voelt. In Italiaanse kerken met een rijke traditie van meerkorige muziek, bijvoorbeeld de San Marco in Venetië, is het contact met musici op een balkon aan de overkant heel vanzelfsprekend. Op het balkon voelt de akoestiek in die basiliek bijna droog aan, je kunt makkelijk met collega’s aan de overkant praten. Beneden in de kerk komt alle muziek echter samen, en klinkt het als een indrukwekkend geheel.

Het ontwerp van Nederlandse kerken en orgels vormt een groot contrast met deze traditie van samenspel. De meeste Nederlandse (historische) kerkorgels hebben een klein balkon, waar hooguit één of twee andere instrumenten of zangstemmen bij

Foppe Schut

Advent- en kerstkorallen van Bach uit de *Kirnberger-Sammlung*

In lijn met de huidige periode in het kerkelijk jaar belichten we een achttal advent- en kerstkorallen van Johann Sebastian Bach uit de *Kirnberger-Sammlung*.

De naamgever van deze collectie is Johann Philipp Kirnberger (1721-1783), een Duits muziektheoreticus en componist van klavier- en kamermuziek, liederen en een bescheiden hoeveelheid kerkmuziek.

Tekst: Lourens Stuifbergen

Portret van Johann Philipp Kirnberger, in 1780 vervaardigd door Christoph Friedrich Reinhold Lisiewski (1725-1794).

Johann Philipp Kirnberger trok na zijn eerste opleiding tot organist en violist naar Leipzig, waar hij tussen 1739 en 1741 uitgebreid de muziek van Bach bestudeerde, waarschijnlijk onder zijn leiding. Als componist is Kirnberger van ondergeschikt belang, maar des te groter is zijn betekenis als fervent pleitbezorger van Bachs muziek. Hij beschouwde Bach als de grootste componist die hij kende (wat menig tijdgenoot niet bevroedde) en deed er na diens overlijden alles aan om zijn composities bekend te maken. Hij bouwde een groot Bach-archief op, kopieerde werken, werkte samen met Bachs zoon Carl Philipp Emmanuel en was betrokken bij de voorbereidingen van Bachuitgaven door de toen al bestaande firma Breitkopf. In *Die Kunst des reinen Satzes in der*

Musik (1771), *Die wahren Grundsätze zum Gebrauch der Harmonie* (1773) en *Grundsätze des Generalbasses als erste Linien zur Composition* (1781) en vele andere theoretische geschriften steekt Kirnberger zijn bewondering voor Bachs muziek niet onder stoelen of banken. Hij beschouwt het dan ook als zijn morele plicht Bachs opvattingen omtrent muziektheorie en alles wat daarmee samenhangt aan het papier toe te vertrouwen, teneinde latere componisten ertoe te bewegen Bachs muziek te bestuderen en zijn stijl verder te ontwikkelen.

Dankzij Kirnbergers verzamelwoede zijn veel werken van Bach overgeleverd. Heel bekend is de zogenaamde *Kirnberger-Sammlung*, bestaande uit de de koraalbewerkingen BWV 690-713. Hoewel er geen overkoepelende structuur is zoals in

het *Orgelbüchlein* of de *Clavier-Übung III* en over de datering van deze composities de meningen verschillen, is er binnen de reeks wel een opvallende groep, de advent- en kerstkorallen, die alle zijn geschreven als fughetten voor manueel alleen.

De term 'fughetta' is niet helder te duiden. Gewoonlijk gaat het om een beknopte drie- of vierstemmige fuga, bestaande uit een expositie en nog een of twee inzetten van het thema, zodat de muziek nauwelijks tot ontwikkeling komt. Maar het zou een misverstand zijn ze kwalitatief te onderschatten omdat ze kleinschalig zijn, want het gaat om miniatuur-meesterwerken. Onder de vergelijkbare *44 Choräle zum Präambulieren* van Bachs achteroom Johann Christoph (1642-1703) of de *XX kleine Fugen* van Georg Philipp Telemann

Flaes & Brünjes²

nader beschouwd

Enkele jaren geleden schreef ik een inleidend artikel over de firma Flaes & Brünjes. In een aantal vervolgartikelen ga ik in op specifieke onderwerpen die kenmerkend voor of opvallend zijn binnen het werk van dit negentiende-eeuws Amsterdams orgelbedrijf. Er wordt wel gezegd dat de firma in haar ruim dertigjarige bestaan (1855-1889) nauwelijks vernieuwingen doorvoerde. Bij nader inzien is er toch een aantal doorontwikkelingen te onderscheiden. Daarover gaat deze tweede aflevering.

Tekst & fotografie: Jan van der Male (tenzij anders vermeld)

Een eerste wijziging wordt al vrij spoedig na oplevering van het eerste orgel in 1855 toegepast. Het gaat om een klankverandering vanaf minimaal 1861 (het orgel te Andijk, sinds 1968 in Soest). Flaes & Brünjes past voortaan expressions toe, zowel bij de

frontpijpen als bij de open binnenpijpen. Pijpen zijn hiermee makkelijker te stemmen, maar de klank wordt hiermee ook wat grover. Het Amsterdamse bedrijf loopt hierin gelijk op met concurrenten als Bätz & Co, Knipscheer, Van Dam en Van Oeckelen. Een

enkele orgelbouwer zoals K.M. van Puffelen heeft bij binnenpijpwerk nooit expressions toegepast.

Een tweede doorontwikkeling in de klank wordt gaandeweg de jaren '60 bewerkstelligd door de bovenlabia wat lager te houden en de onderlabia naar buiten te laten bollen. Daardoor wordt de wind wat meer naar binnen gericht.

1865: een belangrijk jaar

In het vorige artikel noemde ik de periode 1863-1873 voor Flaes & Brünjes het

“gouden decennium” als het gaat om de bouw van nieuwe orgels. In deze periode is het nieuwe instrument voor de Oudezijds Kapel in Amsterdam opvallend. De orgel-toezichthouder van de Hervormde gemeente Amsterdam, J.D. Brachthuizer, is bij de bouw betrokken en zal verantwoordelijk zijn geweest voor enkele opmerkelijk klassieke registers als een Terts en Quintadeen en voor de zeer wijde mensuur van de prestanten. Dat zijn incidentele wijzigingen op de werkwijze van Flaes & Brünjes. Maar daarnaast is dit orgel het eerste opus waarbij nog vier (!) zaken heel anders zijn, en dit zijn wijzigingen die sindsdien tot de standaardwerkwijze horen.

Dat het jaartal van de bouw sinds het Oudezijds Kapel-orgel de klaviaturen siert, is de minst ingrijpende verandering. Wezenlijker is dat de tongwerkstevens sinds dit orgel van metaal worden vervaardigd en loden koppens krijgen. Het is minder bewerkelijk dan de traditionele houten stevens en koppens met daarop metalen tongwerkbekers.

Ook plaatst Flaes & Brünjes-orgels de grootste pijpen van de Bourdon 16 vt niet langer vlak achter het front, maar op een hulplade, conform de pedaalomvang (C-c¹ voor orgels t/m 15 stemmen, C-d¹ voor grotere instrumenten).¹ Niet alleen bevordert dit de klankuitstraling van het overige pijpwerk op de manuaallade, ook is nu eenvoudig een transmissie-inrichting toe

Maarten Rog

Het Flaes & Brünjes-orgel in de Christelijke Gereformeerde Kerk te Soest (oorspronkelijk gebouwd voor de Westerkerk te Andijk).

Deze rubriek is bedoeld voor orgelconcerten, al of niet met medewerking van solisten en/of koor.

Opgave: per e-mail aan Adrie van Manen, concerten.orgelvriend@gmail.com. De deadlines vindt u op de colofonpagina.

Kosten plaatsing: € 2,50 per concert. Het verschuldigde bedrag dient na bevestiging te worden overgemaakt naar NL57 INGB 0663 1548 20 t.n.v. Stichting De Orgelvriend, met vermelding van de concertplaats.

AMERSFOORT

Grote of Sint-Joriskerk, 15.30 u

26 dec Rien Donkersloot en Gerco Bor

1 jan Rien Donkersloot, Bach-concert

AMSTERDAM

De Duif, 16.00 u

7 dec Geerten Liefing

Ronde Lutherse Kerk, 16.00 u

14 dec Henk Verhoef, m.m.v. Lelikoar
o.l.v. JanJoost van Elburg

Westerkerk

26 nov 13.00 u Evan Bogerd, 'Eeuwigheid'

3 dec 13.00 u Evan Bogerd, 'Advent I'

10 dec 13.00 u Evan Bogerd, 'Advent II'

17 dec 13.00 u Evan Bogerd, 'Advent III'

24 dec 13.00 u Evan Bogerd, 'Kerst'

30 dec 20.00 u Matthias Havinga, 'Met
Bach het jaar uit / Bach by
Candelight'

BOLSWARD

Martinikerk, 15.00 u

26 dec Martin Mans

1 jan Jos Moeke

CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Dorpskerk, 20.00 u

29 nov Cees van der Slik

26 dec Cees van der Slik, concert bij
kaarslicht

DELFT

Maria van Jessekerk, 15.00 u

7 dec Petra Veenswijk, m.m.v.

Gregoriaanse Schola

o.l.v. Peter Beijersbergen

DEN HAAG

Evangelisch-Lutherse Kerk, 15.30 u

20 dec Sander van den Houten, m.m.v.

Kampen Boys Choir

Noorderkerk, 15.30 u

30 nov Jan Korenhof

DORDRECHT

Grote Kerk, 20.00 u

19 dec Cor Ardesch, *La Nativité du
Seigneur* van Olivier Messiaen

27 dec Peter Eilander

ELBURG

Nationaal Orgelmuseum, 16.00 u

13 dec Joost van Beek

ELST

Grote Kerk, 12.00 u

26 dec Dirk Luijmes, m.m.v. Joep van Geffen
(bas) en Hans Rijkman (viool)

FARMSUM

Farmsumer Kerk, 14.30 u

26 dec Harm Hoeve

GOES

Grote of Maria Magdalenakerk, 16.00 u

27 dec Arno van Wijk

1 jan Arno van Wijk, 'Een gelukkig
nieuwjaar met Bach /
Klee droomt Bach'

GORINCHEM

Grote Kerk, 16.00 u

6 dec Arjan Versluis

GRONINGEN

Akerk, 15.30 u

1 jan Peter Westerbrink, Bach-concert

HAASTRECHT

Hervormde Kerk, 15.00 u

30 nov 15.00 u Bas Koster,
pepernotenconcert

13 dec 19.30 u Bas Koster, m.m.v. koor
Lobet den Herrn o.l.v. Marijn Valk,
advent- en kerstconcert

HARDERWIJK

Grote Kerk, 20.00 u

18 dec Everhard Zwart, werken van J. en
W.H. Zwart en Asma

HEESWIJK-DINTHER

Abdij van Berne, 16.00 u

21 dec Stephan van de Wijert, m.m.v.
kamerkoor Saudade

HUIS TER HEIDE

Het Witte Kerkje, 20.00 u

23 dec Jos Moeke, m.m.v. Jaap Eilander
(vleugel)

KATWIJK AAN ZEE

Nieuwe Kerk, 19.30 u

26 dec Minne Veldman

LEEWARDEN

Grote of Jacobijnerkerk, 15.00 u

26 dec Peter van der Zwaag

LEEWARDEN - HUIZUM

Dorpskerk, 17.00 u

19 dec Theo Jellema

LEMELERVELD

W.H. Zwart Hal

13 dec 20.00 u Ad Huetink,
kerstsamenzang

30 dec 15.00 u Everhard Zwart

MAASSLUIS

Groote Kerk, 20.00 u

20 dec Rien Donkersloot, concert bij
kaarslicht

27 dec Martin Mans en Gert van Hoef

MIJDRECHT

Johannes de Doperkerk, 15.00 u

14 dec Stephan van de Wijert, m.m.v.
Oosterhoutse Nachtegalen